

unicef

per a cada infància

ELS MEUS DRETS SÓN...

Guia per a ús didàctic en centres educatius de l'exposició
sobre els drets de la infància i l'adolescència

ELS MEUS DRETS SÓN...

Guia per a ús didàctic en centres educatius de l'exposició sobre els drets de la infància i l'adolescència

L'exposició "Els meus drets són..." ha estat dissenyada perquè el centre educatiu pugui fer activitats educatives sobre els drets de la infància i l'adolescència amb grups de diferents edats. En aquesta guia trobaràs algunes indicacions per poder treure'n el màxim profit d'alguns dels recursos didàctics que inclou. Si tens dubtes pràctics sobre el procediment per sol·licitar l'exposició al teu centre o sobre el muntatge, pots consultar aquesta pàgina: www.unicef.es/cat/educa/exposicio-drets

RECOMANACIONS GENERALS

- Revisa els continguts de l'exposició abans de presentar-la als grups. Aquesta exposició explica, amb un llenguatge senzill, les característiques dels drets de la infància (que comparteix amb els altres drets humans). És un tema complex i amb cert nivell d'abstracció, per la qual cosa pot ser necessari centrar-se en algun aspecte, fer servir els exemples, recolzar-nos en les imatges, fer preguntes i obrir el debat.
- Els continguts dels diferents panells permeten desenvolupaments didàctics a partir d'educació primària, en funció de l'edat i el grau de maduresa de l'alumnat. Podem dedicar més temps a les històries i imatges amb els més petits i proposar debats més amplis, basats en les característiques dels drets, amb els més grans. Pel nivell de reflexió que requereix, no és una exposició adreçada a educació infantil, però sí que pot ser útil per tractar els drets de la infància amb les famílies de l'alumnat.
- El desenvolupament didàctic de cada panell pot portar força temps, per la qual cosa es recomana seleccionar per endavant aquells en què volem aturar-nos amb més profunditat o fer la visita en diferents sessions per poder abordar-los tots.
- Els continguts són aptes perquè nens, nenes i adolescents reflexionin de manera independent, però el màxim aprofitament educatiu s'obté en treballar els continguts en comú dins una dinàmica educativa.
- Aquesta guia proposa algunes preguntes per animar el debat sobre les característiques dels drets. Però aquesta no és l'única manera de treballar didàcticament l'exposició: utilitzant l'exposició com a base de contingut, podeu desenvolupar diferents activitats, com gimcanes, representacions, jocs de rol... Si desenvolueu una activitat, ens encantarà tenir-ne notícies i saber què tal us ha anat. Podeu compartir-la escrivint-nos a: educacion@unicef.es

per a cada infància

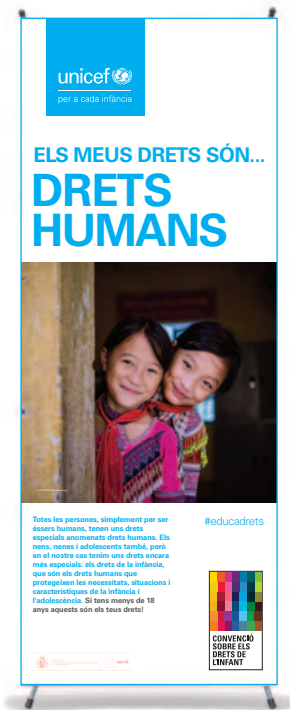
ELS MEUS DRETS SÓN... DRETS HUMANS

Totes les persones, simplement per ser éssers humans, tenen uns drets especials anomenats drets humans. Els nens, nenes i adolescents també, però en el nostre cas tenim uns drets encara més especials: els drets de la infància, que són els drets humans que protegeixen les necessitats, situacions i característiques de la infància i l'adolescència. Si tens menys de 18 anys aquests són els teus drets!

#educadrets

PANEL 1

ELS MEUS DRETS SÓN... DRETS HUMANS

Aquest panell obre l'exposició i presenta els drets de la infància com a drets humans, amb el mateix valor i importància. Algunes preguntes que poden dinamitzar la visita a aquest panell:

- Saps que són els drets humans?
- Què vol dir que els drets de la infància siguin drets humans?
- Creus que els drets de la infància valen més, menys o igual que els drets humans d'altres col·lectius? Per què? (pista: la resposta correcta és que valen igual).
- Què creus que passaria si els drets humans d'unes persones valgessin més que els altres?

Pots fer-les servir totes o escollir les que millor s'adaptin a les necessitats educatives del grup.

PANEL 2

MIS DERECHOS SON... FUNDAMENTALES

En aquest panell reflexionarem sobre què és un dret fonamental.

- Què significa que alguna cosa sigui "fonamental"?
- Què és un fonament? Se t'acudeixen exemples?
- Què passa quan ens falta alguna cosa fonamental? Se t'acudeixen exemples?
- Què passaria si no tinguéssim drets? Podríem integrar-nos a la societat? Podríem tenir una vida digna? Podríem satisfer les nostres necessitats?
- De vegades no apreciem les coses que són fonamentals i gairebé ni les veiem. Creus que de vegades donem per fets els drets?
- La foto reflecteix una història relacionada amb el dret a la salut: Per què diries que el dret a la salut és un dret fonamental?
- Mira els drets reflectits a les fotos d'altres panells. Creus que són fonamentals també? (Pista: sí, tots ells són fonamentals).

PANEL 3

ELS MEUS DRETS SÓN... UNIVERSALS

En parlar de drets, la universalitat s'entén com a concepte filosòfic, no com a "relatiu a l'univers". Entendre aquesta diferència és important per comprendre què significa la universalitat dels drets de la infància.

- Què significa "universal"? Com ho defineix el diccionari? Quan parlem de drets, ens referim a l'univers o a una altra cosa?
- Si els drets de la infància són universals, quants nens, nenes i adolescents creus que en tenen? (Pista: tots els del món, que segons dades del 2023 són 2.397.435.502).
- La foto reflecteix una història relacionada amb el dret a la igualtat. Podem ser diferents de la Maricica en moltes coses: edat, altura, color de cabell, nacionalitat... però són iguals els drets de la Maricica i els nostres? (Pista: la resposta és sí).

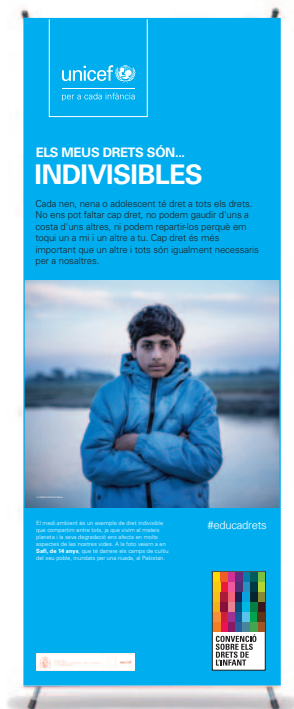

PANEL 4

ELS MEUS DRETS SÓN... INTERDEPENDENTS

En aquest panell reflexionem sobre l'estreta relació que hi ha entre els drets: si es neguen els uns, els altres estan en perill.

- El panell fa una comparació entre els drets de la infància i una xarxa. Què passa quan una xarxa es trenca a un punt? Si no arreglem ràpidament una xarxa trencada, què acaba passant?
- Com creus que es veuen afectats els nostres drets quan un és vulnerat? Què passaria si la xarxa no s'arreglés? Per exemple, com afectaria altres drets la manca del dret a l'educació? Com afecta a l'educació la manca d'altres drets? Què passa quan una persona mai no ha pogut accedir a l'educació? Què passaria si en una família sencera, un barri o un país ningú no pogués accedir a l'educació?
- Podeu fer el mateix tipus de preguntes amb altres drets, per reforçar la noció d'interrelació.

PANEL 5

ELS MEUS DRETS SÓN... INDIVISIBLES

Quan parlem de la indivisibilitat dels drets ens referim a que no els podem repartir. Encara que sembli una idea absurda, és important treballar-la perquè, dia a dia moltes persones viuen sense tenir aquest concepte clar.

- Què vol dir que alguna cosa sigui indivisible? Se t'acudeixen exemples de coses que no es poden dividir?
- Per exemple, a classe: Tindria sentit que cada estudiant estudiés un sol tema? En un sopar, tindria sentit que cada comensal mengés un sol ingredient del plat? Tindria sentit que uns infants gaudissin d'uns drets i altres, en gaudissin de diferents?
- A la foto veiem una imatge relacionada amb el dret al medi ambient. En Safi i la seva família s'han vist molt afectats per unes inundacions. Quines persones creus que poden patir les conseqüències d'aquesta inundació? (Pista: altres agricultors, comerciants locals, consumidors, exportadors, gent a altres països, altres negocis no relacionats amb l'agricultura...)
- El dret al medi ambient és indivisible, se t'acudeixen exemples que il·lustrin la indivisibilitat d'altres drets?

PANEL 6

ELS MEUS DRETS SÓN... INALIENABLES

Els drets de la infància no són optatius i suposen obligacions per a les persones i institucions anomenades "garants dels drets". Aquest panell ens ajuda a aprofundir en aquesta idea.

- Què significa "inalienable"? Saps d'on ve la paraula? Busca l'etimologia de la paraula per saber-ne més sobre l'origen.
- Per què creus que els drets de la infància i altres drets humans són inalienables? Què creus que passaria si no ho fossin?
- Què passa quan es vulneren els drets de la infància? Se t'acudeixen exemples? (Pista: acostumen a ser formes de delictes, com l'abandonament, negligència, maltractament, explotació, crim de guerra...) Per exemple: perquè un nadó tingui dret a la salut, els governs han de garantir instal·lacions sanitàries especialitzades, les famílies han de sol·licitar atenció mèdica quan el bebè emmalalteix i el personal sanitari ha d'atendre la necessitat mèdica d'acord amb la seva urgència i gravetat. Si algun dels garants de drets no compleix la seva obligació es produeix una negligència.
- La foto mostra el dret al registre de naixement i la identitat com a dret inalienable. Què pot passar a un nen, nena o adolescent que no apareix en cap registre legal? Qui ha de garantir el dret d'un nen o nena a un nom i nacionalitat?

PANEL 7

MIS DERECHOS SON... IRRENUNCIABLES

Aquesta característica dels drets de la infància és l'altra cara de la inalienabilitat: aquests drets no només no poden ser negats o ignorats per tercers, sinó que la pròpia persona subjecte d'aquests drets no hi pot renunciar voluntàriament.

- Saps què vol dir “renunciar”? Se t'acudeixen sinònims i antònims d'aquesta paraula? Quines frases se t'acudeixen amb la paraula “renunciar”?
- A quines coses es pot renunciar i a quines coses no es pot renunciar? Se t'acudeixen exemples?
- Quina diferència creus que hi ha entre renunciar a alguna cosa i negar-se? Per exemple, és igual renunciar al teu dret a opinar que no voler donar la teva opinió en una conversa? (Pista: no és el mateix, de fet, no voler opinar en un moment donat pot formar part també de la nostra llibertat d'expressió).
- La fotografia mostra els drets culturals com a exemple de drets irrenunciables. Saps quins són els drets culturals? Se t'acudeixen exemples en què puguin estar en risc? Per què creus que és important que els drets culturals siguin irrenunciables?

PANEL 8

ELS MEUS DRETS SÓN... INTRANSMISSIBLES

No poder renunciar als propis drets vol dir que tampoc no es poden cedir. Aquestes preguntes ens poden ajudar a entendre aquesta idea.

- Què vol dir que alguna cosa no es pugui transmetre? Se t'acudeixen exemples de coses intransmissibles?
- Per què els drets de la infància no són transmissibles? Et semblaria just que es poguessin cedir a altres persones? Què creus que vol dir que les obligacions sobre els drets de la infància no siguin transmissibles? Et semblaria just que hi hagués persones o institucions que se'n poguessin desentendre?
- La foto mostra un exemple de dret que, al seu exercici, es pot delegar però no transmetre: el dret a la participació. Què és un delegat o una representant? En coneixes algun? Se t'acudeixen exemples en què puguis delegar la teva participació sense renunciar al teu dret a participar?

PANEL 9

ELS MEUS DRETS SÓN... ATEMPORALS

Per reflexionar sobre aquesta característica dels drets és important distingir entre allò que és just i allò que és legal. Per exemple, l'esclavatge ha estat legal en el passat però sempre ha estat injust.

- Què significa “estar de moda”? Quina mena de coses “estan de moda” i quines no passen mai de moda? (Pista: la família, jugar, salut, educació... no passen de moda).
- Diries que les coses veritablement importants de la vida no passen de moda?
- Per què creus que els drets no són antics ni moderns?
- En el passat, els nens i les nenes podien ser esclaus d'altres persones o ser soldats. Aleshores era legal, però et sembla just? Diries que els seus drets estaven sent vulnerats?
- Què passa quan succeeixen coses, com ara les guerres, que posen en perill els drets de la infància? Significa que aquests drets ja no valen? (Pista: no, vol dir que les guerres suposen una amenaça per als drets de la infància).

PANEL 10

ELS MEUS DRETS ESTAN EN... LA CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT

Al panell anterior hem vist que lleis i drets no són el mateix. En aquest parlarem de la importància que els drets quedin reflectits a les lleis.

- Saps què és una llei? Saps quin tipus de llei és un tractat internacional? Has vist a classe algun exemple de tractat?
- Per què és important que els drets de la infància tinguin forma de llei? Què podria passar si no hi hagués lleis que reflectissin els drets de la infància?
- La fotografia reflecteix un dret reconegut per la Convenció i que, de vegades, no es pren prou de debò: el dret al descans, al joc i al temps lliure. Què passaria si les lleis no reconeguessin aquest dret de la infància? Quines conseqüències podria tenir?

ELS MEUS DRETS SÓN...

Guia per a ús didàctic en centres educatius de
l'exposició sobre els drets de la infància i l'adolescència

Edició

Àrea d'Educació i Drets Digitals de la Infància
Direcció d'Incidència, Programes i Aliances
UNICEF Espanya
C. Mauricio Legendre, 36. 28046 Madrid

Disseny gràfic

Rex Media SL

Madrid, octubre de 2023

www.unicef.es/cat/educa

Els materials educatius, els recursos i les activitats sobre drets d'infància, desenvolupament sostenible i ciutadania global formen part del treball en Educació en Drets de la Infància d'UNICEF Comitè Espanyol

UNICEF promou els drets i el benestar de tots els nens i nenes en tot allò que fem. Al costat dels nostres aliats, treballem a 190 països i territoris per transformar aquest compromís en accions pràctiques, centrant especialment els nostres esforços en arribar als nens més vulnerables i exclosos per al benefici de tots els nens, a tot arreu.

FINANCIA:

per a cada infància